MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Novembru, 2010

Citazzjoni Numru. 65/2010

***sive* Teshome Berhanu Asbu (ID No 0049820A).**

vs.

Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati, Avukati Generali.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ir-rikors guramentat tal-attur Teshome Tensea Gebremariam *sive* Teshome Berhanu Asbu (ID No 0049820A) datat 22 ta' Jannar 2010 a fol. 1 tal-process fejn ippremetta:-

Illi huwa twieled gewwa Asmara fl-Eritrea fl-1985, minn relazzjoni li ommu, Almaz Berhane Asbu kellha ma' ragel jismu Tensea Gebremariam li miet qabel ma twieled ir-rikorrent.

Illi peress illi ommu kienet ghadha zghira hafna meta twieled, huwa trabba min-nanniet materni tieghu, Letteyesus Gebreselassie u Berhane Asbu, li llum igawdi l-istat ta' rifugjat gewwa l-Germanja.

Illi ghalhekk, minkejja li ismu proprju huwa Teshome Tensea Gebremariam, huwa minn dejjem kien maghruf ukoll bhala Teshome Berhane Asbu, u cioe` bil-kunjom ta' ommu.

Illi huwa wasal Malta fit-22 ta' Mejju 2006 flimkien maz-ziju matern tieghu, Dawit *sive* Amanuel Berhane Asbu, li huwa xi snin ikbar minnu.

Illi mal-wasla taghhom Malta huma ddikjaraw illi huma ahwa, wlied Berhane Asbu u Letteyesus Gebreselassie peress illi huma hekk trabbew.

Illi ftit wara li wasal Malta, r-rikkorrent ghamel talba ghall-azil, peress illi beza illi jekk imur lura pajjizu huwa ser jisfa vittma tal-persekuzzjoni minhabba it-twemmin religjuz tieghu, minhabba l-fatt li ghadu ma ghamilx s-servizz militari f'pajjizu, kif ukoll minhabba li Berhanu Asbu kien involut fil-politika b'mod attiv hafna.

Illi t-talba tieghu giet michuda mill-Kummissarju ghar-Rifugjati fl-24 ta' Ottubru 2006, u dan fil-qosor ghas-segwenti ragunijiet (ara kopja tad-decizjoni annessa u mmarkata Dok "TT G1")

a. Il-provi prodotti mir-rikorrent dwar l-allegata nazzjonalita` tieghu ma humiex sufficjenti, u minhabba dan il-fatt id-dikjarazzjonijiet l-ohra tar-rikorrent dwar dak li ser jigrilu jekk imur lura pajjizu ma jistghux jitqiesu bhala validi;

b. Anke li kieku kien minnu illi:

i. missieru kien involut fil-politika;

ii. il-knisja li kien jattendi giet maghluqa;

iii. ghadu m’ghamilx servizz militari f’pajjizu; dawn il-fatti fihom nfushom mhumiex sufficjenti biex ir-rikorrent jitqies bhala rifugjat *ai termini* tal-Konvenzjoni tal-1951 dwar ir-Rifugjati.

Illi huwa appella minn din id-decizjoni u talab illi jinghata l-beneficcju tal-ghajnuna legali; ghalhekk gie appuntat l-Avukat Chris Soler biex jassistih.

Illi l-Avukat Soler, abbazi tal-informazzjoni kontenuta fid-decizjoni tal-Kummissarju ghar-Rifugati (Dok “TT G1”) u fit-traskrizzjoni tal-intervista li r-rikorrent ghamel mal-Ufficcju tal-Kummissarju ghar-Rifugjati (Dok “TT G2”), ipprepara sottomissjonijiet bil-miktub (Dok “TT G3”) u maghhom issottometta diversi dokumenti, inkluzi dokumenti originali, in sostenn tad-dikjarazzjonijiet tar-rikorrent dwar in-nazzjonalita` Eritrejana tieghu.

Illi fit-22 ta’ Lulju 2009 il-Bord tal-Appell dwar ir-Rifugjati wasal ghal decizjoni fuq it-talba tar-rikorrenti (Dok “TT G4”) wara illi ha konjizzjoni tal-kaz tieghu, fis-sens illi *”it has viewed your appeal, the written submission by your appointed legal aid as well as all documents found in your file”,* iddecieda illi *“while confirming the Refugee Commissioner's decision rejects your appeal on the basis that you have failed to provide convincing evidence that you ever faced or risked facing a well-founded fear of persecution according to the refugee definition in your alleged country of origin as well as your country of habitual residence”.* Illi *inoltre* il-Bord *“confirms all other reasons motivating the Refugee Commissioner's rejection”.*

Ragunijiet li wasslu ghat-talba attrici:

1. Illi *ai termini* tal-ligi l-Bord huwa marbut illi jaghti ragunijiet ghad-decizjonijiet tieghu. **Artikolu 9(2) tar-Regolamenti dwar l-Istandards ta' Procedura fl-Ezami ta’ Applikazzjonijiet ghall-Istatus ta' Rifugjat (Avviz Legali 243.2008, L.S. 420.07)** tispecifika illi:

Id-decizjoni... ghandha tindika bil-miktub ir-ragunijiet fil-fatt u fid-dritt ghac-cahda ta' l-applikazzjoni

Inoltre l-**artikolu 3(h) tal-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva (Kap 490 tal-Ligijiet ta' Malta)** tezigi illi:

Is-sentenzi ghandhom ikunu motivati. Tribunal amministrattiv ghandu jaghti, m'mod bizzejjed car, il-motivi li fuqhom tkun mibnija d-decizjoni. Ghalkemm ma jkunx mehtieg illi t-tribunal jiddisponi minn kull punt imqajjem bhala argument, sottomissjoni li tkun, li kieku din tigi accettata, mehuda deciziva ghar-rizultat tal-kawza ghandu jkollha risposta specificka u espressa.

2. Illi d-decizjoni fuq citata tikkontjeni biss il-konkluzjoni generali tal-Bord dwar it-talba tal-esponent, u cioe` illi huwa naqas illi jgib provi konvincenti illi huwa *"ever faced or risked facing a well-founded fear of persecution according to the refugee definition"* f'pajjizu, pero` ma jaghti ebda raguni ghaliex, fil-fehma tieghu, il-provi prodotti ma humiex konvincenti jew ghaliex il-pretensjonijiet tieghu ma jinkwadrawx fid-definizzjoni legali tal-kelma 'rifugjat'.

3. Illi, tenut kont tal-fatt illi gew ippresentati diversi dokumenti godda flimkien mas-sottomissjonijiet, l-esponent stenna illi, jekk il-Bord hass li dawn id-dokumenti ma kienux adegwati allura kellu jaghti r-ragunijiet ghal din il-konkluzjoni, specjalment meta d-dokumenti msemmija kienu migjuba bhala prova tan-nazzjonalita` Eritrejana tal-esponenti.

4. Illi fl-ezami ta' talba ghall-azil, l-ewwel haga li trid tigi stabbilita hija n-nazzjonalita` tal-persuna koncernata, peress illi l-ghan ewlieni ta' tali ezami huwa li jigi determinat jekk hemmx provi bizzejjed biex wiehed jikkonkludi illi, jekk il-persuna koncernata tintbaghat lura <u>fil-pajjiz tan-nazzjonalita` taghha,</u> hija ser tisfa vittma tal-persekuzzjoni minhabba dak illi hi jew dak illi temmen.

5. Illi fil-fatt, fil-kaz in ezami, wahda mir-ragunijiet ewlenin ghaliex il-Kummissarju ghar-Rifugjati cahad l-

applikazzjoni tar-rikorrent kienet il-fatt illi huwa kien tal-fehma illi l-provi prodotti mill-esponent dwar in-nazzjonalita` tieghu sa dakinhar ma kienux sufficjenti. Dan il-fatt fih innifsu holoq dubji serji dwar il-validita` tal-validita` tal-pretensjonijiet l-ohra tieghu.

6. Illi *inoltre*, jrid jinghad illi l-prova dwar in-nazzjonalita` hija importanti fil-kaz tal-esponent ghaliex, f'kaz li applikant ghall-azil jgib provi sufficjenti illi huwa cittadin tal-Eritrea huwa solitu li jinghata xi forma ta' protezzjoni, u dan *ai termini* tar-rakommandazzjonijiet tal-UNHCR dwar *Return of rejected asylum seekers to Eritrea* ta' Jannar 2004.

7. Illi minbarra l-provi dokumentari dwar in-nazzjonalita` u l-identita` tar-rikorrent ingiebu wkoll diversi provi in sostenn tal-pretensjonijiet l-ohra tieghu. Dawn il-provi u s-sottomissjonijiet relatati fl-ebda hin ma gew trattati fid-decizjoni tal-Bord.

8. Illi huwa minnu illi, fil-paragrafu qabel tal-ahhar tad-decizjoni, il-Bord jikkonferma r-ragunijiet kollha moghtija mill-Kummissarju ghar-Rifugjati in sostenn tal-konkluzjonijiet tieghu, izda tenut kont tal-fatt illi gew ipprezentati provi godda u saru sottomissjonijiet dettaljati hafna mill-avukat difensur tal-esponent, din il-konferma ma tistax titqies bhala motivazzjoni sufficjenti *ai termini* tal-ligi.

9. Illi *inoltre*, meta gie biex jaghmel is-sottomissjonijiet dwar l-appell tal-esponent, l-avukat tieghu kellu f'idejh biss il-Confidential Memo (Dok "TT G5"). Bhad-decizjoni tal-Bord din tikkonsisti primarjament f'taqsira pjuttost *standard-form* tal-konkluzjonijiet tal-Kummissarju ghar-Rifugjati fuq il-pretensjonijiet varji tal-esponent. Ir-ragunijiet fil-fatt u fid-dritt ghal din id-decizjoni huma kontenuti f'dokument iehor mizmum fil-fajl tal-applikant, li tghaddi f'idejn il-Bord tal-Appell, pero` la l-applikant u lanqas id-difensur tieghu ma jinghataw kopja taghha. Fil-fatt f'hafna kazijiet, bhal fil-kaz odjern, lanqas biss ikunu jafu illi dan ir-rapport jezisti.

10. Illi, *ai termini* tal-**artikolu 7(2) tar-Regolamenti dwar l-Istandards ta' Procedura fl-Ezami ta' Applikazzjonijiet ghall-Istatus ta' Rifugjat** (Avviz Legali 243.2008, L.S. 420.07) tispecifika illi:

Konsulent legali li jassisti applikant wara decizjoni jkun intitolat ghall-access ghal dak it-taghrif fil-fajl tal-applikant li jista' jigi ezaminat mill-Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati safejn it-taghrif ikun rilevanti ghall-ezami tal-applikazzjoni.

Inoltre, l-**artikolu 3(c) tal-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva (Kap 490 tal-Ligijiet ta' Malta)** tezigi illi:

...Kull parti ghandha tinghata l-opportunita` li tipprezenta l-kaz taghha, bil-kitba jew bil-fomm jew bit-tnejn, minghajr ma titqieghed fi zvantagg.

U l-istess artikolu f'paragrafi (d) u (e) jzid jghid illi:

(d) Tribunal amministrattiv ghandu jizgura li l-amministrazzjoni pubblika taghmel disponibbli d-dokumenti u l-informazzjoni rilevanti ghall-kaz u ghandu jara illi li l-parti jew il-partijiet l-ohra fil-proceduri jkollhom access ghal dawn id-dokumenti u informazzjoni; (e)...Il-provi kollha li t-Tribunal jaccetta ghandhom, bhala principju, jkunu disponibbli ghaz-zewg partijiet biex dawn ikunu jistghu jargumentaw il-pozizzjonijiet diversi taghhom;

11. Illi ghalhekk, fil-kaz odjern, la l-esponent u lanqas l-avukat tieghu ma kellhom access ghad-decizjoni motivata tal-Kummissarju ghar-Rifugjati, l-esponent ihoss illi huwa ma nghatax l-opportunita` li jipprezenta sew il-kaz tieghu. *Inoltre* jemmen illi l-Bord, bhala tribunal amministrattiv, naqas li josserva l-principji ta' mgiba amministrattiva tajba meta ezamina l-kaz tieghu.

Talbiet attrici:

Illi ghalhekk l-istess attur talab lill-konvenuti jghidu ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex:-

1. Tiddikjara illi fil-kaz numru 1775/06, li tittrata appell mill-Kurnmissarju ghar-Rifugjati dwar it-talba ghall-azil ta’ Teshome Tensea Gebremariam *sive* Teshome Berhanu Asbu, il-Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati naqas illi josserva l-principji ta’ mgiba amministrattiva tajba *ai termini* tal-**artikolu 3(c), (d), (e)** u **(h) tal-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva (Kap 490 tal-Ligijiet ta' Malta)** kif ukoll li naqas li josserva l-obbligi procedurali tieghu *ai termini* tal-**artikoli 7(2)** u **9(2) tar-Regolamenti dwar l-Istandards ta' Procedura fl-Ezami ta' Applikazzjonijiet ghall-Istatus ta' Rifugjat** (Avviz Legali 243.2008, L.S. 420.07).

2. Konsegwentement, thassar u tannulla d-decizjoni tal-Bord tal-Appelli fuq imsemmija.

3. Konsegwentement tirremetti l-atti lill-Bord tal-Appelli biex jiddeciedi dwar il-mertu in kwistjoni.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut ingunt minn issa in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda u dokumenti esebiti a fol. 7 sa 31 tal-process;

Rat li dan ir-rikors kien appuntat ghas-smigh ghas-seduta tal-22 ta’ Jannar 2010.

Rat ir-risposta guramentata tal-Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati u tal-Avukat Generali datata 4 ta’ Marzu 2010 a fol 37 tal-process, fejn Dr. Ian Spiteri Bailey, Chairman tal-Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati bil-gurament tieghu jikkonferma:-

1. Illi fl-ewwel lok u *in linea* preliminari, l-improponibbilta` tal-kawza in konfront tal-Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati *stante* illi r-rimedju tal-parti li thossha aggravata mhuwiex illi tharrek lill-awtorita` gudikanti anke jekk il-Bord statutorju bhala konvenut izda illi tintavola kawza in kontradittorju tal-kontroparti.

2. Illi fit-tieni lok u *in linea* preliminari, l-azzjoni tar-rikorrenti hija irrita u nulla u dan *a tenur* tal-**aritkolu 7 (9) tal-Att dwar ir-Rifugjati (Kap. 420 tal-Ligijiet ta' Malta)** li jistipula b'mod car u inekwivoku illi:

"Minkejja d-dispozizzjonijiet ta' kull ligi ohra, izda minghajr pregudizzju ghall-**artikolu 46 tal-Kostituzzjoni ta' Malta** u minghajr pregudizzju ghad-dispozizzjonijiet tal-**artikolu 4 tal-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea**, id-decizjoni tal-Bord tkun wahda finali u konkluziva u ma tkun tista' tigi kontestata jew appellata quddiem ebda qorti tal-gustizzja".

Ghalhekk in kwantu l-kawza odjerna mhux bazata fuq allegazzjoni ta' ksur ta' drittijiet fundamentali *a tenur* tal-**artikolu 46 tal-Kostituzzjoni ta' Matla** jew tal-**artikolu 4 tal-Kapitolu 319 tal-Ligijiet ta' Malta**, imma hija semplicement azzjoni li qieghda tattakka d-decizjoni tal-Bord tal-Appelli *per se*, ir-rikors in risposta huwa legalment improponibbli.

3. Illi fit-tielet lok u *in linea* preliminari, l-improponibbilita` u l-irritwalita` tal-azzjoni odjerna kif arginata bhala wahda *ai termini* tal-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva (**Kapitolu 490 tal-Ligijiet ta' Malta**) *stante* illi r-rimedju moghti fil-**Kap. 490 tal-Ligijiet ta' Malta** huwa revizjoni ta' atti amministrattivi mit-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva u mhux kawza quddiem il-Prim Awla tal-Qorti Civili.

4. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost, id-decizjoni tal-Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati fil-konfront tar-rikorrenti hija gusta u skont il-Ligi u ghalhekk timmerita konferma.

5. Illi l-azzjoni odjerna hija nfondata fil-fatt u fid-dritt u dan *stante* illi l-Bord dejjem agixxa b'mod li jissoddisfa l-obbligi procedurali kontenuti fir-Regolamenti dwar l-Istandards ta' Procedura fl-Ezami ta' Applikazzjonijiet ghall-Istatus ta' Rifugjat kif ukoll ma' li *standards* stipulati mill-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva (**Kapitolu 490 tal-Ligijiet ta' Malta**).

6. Illi l-fatt illi l-ezitu tal-proceduri quddiem il-Bord ma kienux tali li jissodisfaw lir-rikorrenti ma jfissirx illi tali decizjoni ma kenitx wahda gusta u motivata jew illi d-decizjoni tal-Kummissarju ghar-Rifugjati ma kinitx wahda motivata jew li r-rikorrenti ma nghatax l-opportunita` li jipprezenta sew il-kaz tieghu quddiem il-Bord.

7. Illi bid-decizjoni tal-Kummissarju ghar-Rifugjati datata 24 ta' Ottubru 2006, ir-rikorrenti inghata decizjoni motivata illi ndirizzat u trattat b'mod ezawrjenti l-ilmenti illi qajjem ir-rikorrenti fl-applikazzjoni tieghu. Illi r-ragunijiet moghtija kienu altru ragunijiet bizzejjed illi permezz taghhom r-rikorrenti seta` jifhem il-ghala inghatat tali decizjoni.

8. Illi r-Regolamenti dwar Standards ta' Procedura fl-Ezami tal-Applikazzjonijiet ghal Status ta' Rifugjat (Avviz Legali 243 tal-2008) japplikaw ghall-ewwel stadju tal-ezami tal-applikazzjoni ghal status ta' rifugjat u cioe` fl-istadju meta l-applikazzjoni tkun ghadha quddiem il-Kummissarju ghar-Rifugjati u mhux fl-istadju tal-Appell quddiem il-Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati. Tant hu hekk illi r-Regolament 9 (2) tal-istess Avviz Legali jipprovdi illi d-decizjoni tal-Kummissarju ghar-Rifugjati *"ghandha tinkludi t-taghrif ghall-applikant dwar id-dritt tieghu li jikkontesta d-decizjoni".*

9. Illi s**-subinciz (2) tar-Regolament 7 tal-Avviz Legali 243 tal-2008** irid jinqara fit-totalita` tieghu u dan peress illi bhala regola generali l-konsulent legali li jkun qed jassisti applikant "wara decizjoni jkun intitolat ghall-access ghal dak it-taghrif fil-fajl tal-applikant li jista' jigi ezaminat mill-Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati", l-istess regola timponi limitazzjonijiet fis-sens illi tali taghrif irid ikun relevanti ghall-ezami tal-applikazzjoni. *Di piu`* hemm restrizzjonijiet ohra ghal tali access illi l-istess regolamenti jipprovdi fil-proviso tieghu.

10. Illi l-applikazzjonijiet dwar status ta' rifugjat huma materja illi jolqtu l-*public policy* tal-Istat u ghalhekk il-Bord ghandu s-setgha u d-dmir li jidhol fl-ilmenti imqajma quddiemu.

11. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-kaz.

12 Bl-ispejjez.

Rat il-lista tax-xhieda a fol. 40 tal-process.

Rat in-nota ta’ sottomissjonijiet tal-Bord tal-Appelli dwar ir-Rifugjati u tal-Avukat Generali datata 11 ta’ Gunju 2010 a fol 47 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduti kollha mizmuma quddiem il-Qorti fejn fis-seduta tat-22 ta’ Gunju 2010 meta ssejhet il-kawza dehru Dr. Victoria Buttigieg ghall-intimati kollha u Dr. Catherine Camilleri ghar-rikorrenti prezenti li pprezentat nota ta’ osservazzjonijiet da parti tar-rikorrenti fuq it-tieni u t-tielet eccezzjoni b’kopja lid-difensur tal-kontro-parti. Il-kawza giet differita ghas-sentenza fuq it-tieni u t-tielet eccezzjoni ghat-30 ta’ Novermbru 2010.

Rat in-nota ta’ sottomissjonijet tar-rikorrenti Teshome Tensae Gebremariam ipprezentata *seduta stante* fit- 22 ta’ Gunju 2010 a fol 54 tal-process.

Rat in-nota kongunta tal-partijiet datata 29 ta’ Novembru 2010 a fol 61 tal-process, fejn permezz taghha rtiraw l-ewwel eccezzjoni preliminari taghhom, u dan *stante* li cedew l-atti tal-kawza fil-konfornt tal-Bord tal-Appelli dwar ir-Refugjati.

Rat ix-xhieda kollha hemm moghtija.

Rat l-atti kollha pprezentati mill-partijiet u d-digrieti relattivi.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

<u>II. KONSIDERAZZJONIJIET.</u>

Illi jirrizulta li r-rikorrenti li wasal Malta fit-22 ta' Mejju 2006 kien ghamel talba ghall-azil li giet michuda permezz ta' decizjoni tal-Kummissarju ghar-Rifugjati fl-24 ta' Ottubru 2006 (Dok. "TTG1") ghar-ragunijiet hemm indikati u citati f'paragrafu 7 (a) u (b) tar-rikors odjern.

Illi r-rikorrenti appella minn din id-decizjoni permezz ta' att opportun (Dok. "TTG3") quddiem ir-Refugees Appeals Board li permezz ta' decizjoni datata 22 ta' Lulju 2009 cahad l-istess appell (Dok. "TTG 4") fejn inghad li:-

"The Refugee Appeals Board has taken cognizance of your case in that, it has viewed your appeal, the written submission by your appointed legal aid as well as all documents found in your file".

"The Board of Appeal whilst confirming the Refugee Commissioner's decision, rejects your appeal on the basis that you have failed to provide convincing evidence that you ever faced or risked facing a well-founded fear of persecution according to the refugee definition in your alleged country of origin as well as your country of habitual residence". Illi *inoltre* il-Bord *"confirms all other reasons motivating the Refugee Commissioner's rejection".*

"The Appeals Board confirms all other reasons motivating the Refugee Commissioner's rejection".

"The Refugees Appeals Board is therefore unanimously deciding your appeal in this manner".

Illi dwar din id-decizjoni saret din il-kawza ta' stharrig amministrattiv ghaliex qed jigi allegat (a) li d-decizjoni tal-Bord tar-Refugjati ma kinitx motivata (skont l-**artikolu 9 (2) tar-Regolamenti dwar l-Istandards tal-Procedura fl-Ezami ta' Applikazzjoni ghall-Istatus ta' Refugjat (Avviz Legali 243.2008, L.S. 420.07** u **artikolu 3 (h) tal-Att dwar il-Gustizzja Amministrattiva – Kap. 490)**; u (b) li la huwa u lanqas l-avukat tieghu ma kellhom access ghad-decizjoni motivata tal-Kummissarju ghar-Refugjati u

dan kontra dak provdut fl-**artikolu 7 (2) tal-Avviz Legali 243.2008 u l-artikolu 3 (c) (d) u (e) tal-Kap. 490.**

Illi dwar dan l-intimati sostnew fit-tieni eccezzjoni taghom li tali azzjoni ma hijiex proponibbli minhabba dak provdut fl-**artikolu 7 (9) tal-Kap. 420**; u fit-tielet eccezzjoni taghhom l-irritwalitita' tal-azzjoni ghaliex skony il-**Kap 490** ir-rimedju huwa dak ta' revizjoni tal-atti mit-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva.

Illi t-tieni eccezzjoni hija bbazata fuq l-**artikolu 7 (9) tal-Kap. 420** li jipprovdi li:-

*"Minkejja d-dispozizzjonijiet ta' kull ligi ohra, izda minghajr pregudizzju ghall-**artikolu 46 tal-Kostituzzjoni ta' Malta** u minghajr pregudizzju ghad-dispozizzjonijiet tal-**artikolu 4 tal-Att dwar il-Konvenzjoni Ewropea**, id-decizjoni tal-Bord tkun wahda finali u konkluziva u ma tkun tista' tigi kontestata jew appellata quddiem ebda qorti tal-gustizzja".*

Illi fl-opinjoni ta' din il-Qorti dan l-artikolu ma jimpedix li ssir azzjoni taht id-disposizjonijiet tal-**artikolu 469 A tal-Kap. 12** u ghaliex ghalkemm hemm disposizzjoni espressa tal-ligi li tghid li d-decizjoni tal-Bord ma tistax tigi kontestata quddiem qorti tal-gustizzja, minn naha l-ohra hemm il-principju ghola mill-ligi konsistenti fi stat ta' dritt, li jghid li hadd ma hu 'l fuq mil-ligi, u li huma l-qrati tal-gustizzja l-organu fdat bis-setgha u bid-dmir li jghid jekk il-ligi tharsitx.

Illi kif inghad fis-sentenza **"Paul Washimba vs. Bord tal-Appelli dwar ir-Refugjati et"** (P.A. (GCD) – 26 ta' Gunju 2009) *"dan ma jfissirx illi kull decizjoni ta' kull bord jew ta' kull organu iehor hija suggetta ghal stharrig gudizzjarju, u lanqas ma jfisser illi l-bord imwaqqaf taht il-ligi ma jistax jiehu decizjoni finali. Ukoll mhux kull nuqqas iwassal biex decizjoni ma tkunx tiswa. Naturalment, nuqqas li jwassal ghal ksur ta' xi dritt fundamentali ghandu jsib rimedju quddiem il-qrati........F'materja ta' procedura, il-ligi oghla trid illi ghallinqas jitharsu dawk li jitqiesu li huma principji ta' "gustizzja naturali" viz. audi alteram partem u nemo iudex in causa propria, u illi l-bord jew tribunal iehor li*

jiehu decizjoni dwar kwistjoni li tingieb quddiemu jkun mwaqqaf sew u jkollu s-setgha taht il-ligi li jiehu decizjoni".

Illi meta jigi kkunsidrat li l-ilment tar-rikorrenti huwa li d-decizjoni tal-Bord ma kinitx allegatament motivata ghaliex ma tax ir-ragunijiet ghaliex wasal ghal tali decizjoni, u wkoll ghaliex gie allegat li la r-rikorrenti u lanqas l-avukat tieghu ma kellhom disponibbli ghalihom l-atti quddiem il-Bord, din il-Qorti thoss, li l-principji fuq enuncjati japplikaw ghall-kaz in ezami ghaliex hawn si tratta wkoll ta' principji ta' gustizzja naturali u l-kaz jitratta mhux dwar il-mertu izda dwar il-procedura adoperata u allura l-kuncett ta' stharrig gudizzjarju xorta wahda japplika ghall-kaz *de quo* ghaliex kull ma hija qed taghmel il-Qorti hija li tara li proceduralment il-Bord irrispetta l-principji bazici li jassiguraw smigh xieraq quddiem l-istess Bord, li japplikaw anke fil-kaz li ma saritx riferenza ghalihom fl-artikoli citati mir-rikorrenti. Dan ma jfissirx li d-decizjoni tal-Bord ma tkunx finali, izda jfisser biss li d-decizjoni tal-Bord sabiex tinghata ghandha dejjem tosserva l-principji ta' gustizzja natutrali u specjalment l-iktar principji bazici. Dan huwa konsistenti ma' dak li huwa ormai ben stabbilit fis-sentenzi "**Salvina Borg D'Anastasi vs Jane Decesare et noe**" (P.A.F. 3 ta' April 1989 - Vol LXIII - III 753). '**Mario Vella Gatt noe vs Christopher Cassar**' (G.V. 24 ta' Marzu 1997 - Vol LXXXI - III);**"Salon Services Limited vs Elaine Dimech"** (P.A. (TM) 13 ta' Novembru 2003); **"Eden Leisure Group Ltd vs Salvino Borg D"Anastasi"** (A.C. – 27 ta' Gunju 2003); **"Raymond Fenech nomine vs Victor Fiorentino"** (P.A. (GCD) – 26 ta' Novembru 2002); **"Cyberton Limited vs Joseph Felice"** (P.A. (NC) l-1 ta' April 2003); **"S M Cables Limited vs Carmelo Monaco"** (P.A. (JRM) 14 ta' Frar 2002); **'Power Projects Limited vs Stephen Agius et"** (P.A. (PS) – 16 ta' Gunju 2003); (vide "**Salvina Borg D'Anastasi vs Jane Decesare et noe**" (P.A.F. 3 ta' April 1989 - Vol LXIII - III 753). '**Mario Vella Gatt noe vs Christopher Cassar**' (G.V. 24 ta' Marzu 1997 - Vol LXXXI - III).

Illi dawn il-principji gew konsistentment segwiti u applikati minn dawn il-Qrati anke fid-decizjonijiet **"Reno Alamango**

vs Mary Rose Ciantar" (A.C. – 29 ta' Mejju 1991); **"L-Avukat Dr. Anthony P. Farrugia vs Il-Kummissarju Elettorali et"** (A.C. – 18 ta' Ottubru 1996); **Salon Services Limited vs Elaine Dimech"** (P.A. (TM) 13 ta' Novembru 2003); **"Eden Leisure Group Ltd vs Salvino Borg D"Anastasi"** (A.C. – 27 ta' Gunju 2003); **"Raymond Fenech nomine vs Victor Fiorentino"** (P.A. (GCD) – 26 ta' Novembru 2002); **"Cyberton Limited vs Joseph Felice"** (P.A. (NC) l-1 ta' April 2003); **"S M Cables Limited vs Carmelo Monaco"** (P.A. (JRM) 14 ta' Frar 2002); **"Power Projects Limited vs Stephen Agius et"** (P.A. (PS) – 16 ta' Gunju 2003); **"Maltapost plc vs Mathew Camilleri"** (P.A. (RCP) – 31 ta' Jannar 2007); **Saed Salem Saed vs Bord tal-Appelli dwar ir-Refugjati et"** (P.A. (GCD) – 3 ta' Novembru 2009) fost ohrajn, kawzi li huma citati mill-intimati odjerni stess, u dawn applikati fil-parametri tal-kaz in ezami u ghalhekk il-kaz citat, (li kien fuq kollox ta' natura kostituzzjonali), fl-ismijiet **"Dr. Mohammed Mokbel Elbaky vs Onor. Prim Ministru"** (Q.K. 29 ta' Mejju 2009) huwa ben differenti. Ovvjament dan apparti l-mertu tal-allegazzjonijiet li ghad iridu jigu ezaminati u decizi fi stadju ulterjuri.

Illi l-ghan ta' dan kollu huwa li kull Bord, Tribunal u organu statutorju kostitwit b'ligi ad hoc, huwa u jibqa' soggett ghall-istharrig gudizzjarju bil-ghan li jigi accertat li dan ikun mexa fil-limiti tal-ligi u skont il-ligi u dan partikolarment fil-kaz ta' allegata non osservanza ta' xi wiehed mill-principji fundamentali tal-gustizzja **("Il-Prim Ministru et vs Anthony Brincat"** – P.A. (TM) – 25 ta' Mejju 2006), bhal ma huma dawk mertu tal-kawza odjerna. Ghalhekk t-tieni eccezzjoni qed tigi michuda.

Illi fit-tieni eccezzjojni hemm allegata l-irritwalitita' tal-azzjoni ghaliex skond il-**Kap. 490** ir-rimedju huwa dak ta' revizjoni tal-atti mit-Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva, izda din l-eccezzjoni lanqas jirrizulta li hija ben fondata ghaliex l-azzjoni ma jidhirx li hija bbazata fuq it-termini tal-istess Kap izda fuq kollox fuq il-kuncett ta' stharrig gudizzjarju kif jirrizulta mir-rikors promotorju u minn nota tar-rikorrenti datata 30 ta' April 2009. Dan apparti li saret ukoll riferenza ghar-**Regolamenti dwar l-Istandards tal-**

Procedura fl-Ezami ta' Applikazzjoni ghall-Istatus ta' Refugjat (Avviz Legali 243.2008, L.S. 420.07) u d-disposizzjonijiet tal-**Kap. 490** ma jbiddlu xejn minn dak hawn legalment deciz. Ghalhekk anke din it-tielet eccezzjoni qed tigi michuda.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-talbiet atturi fil-konfront tal-Bord tal-Appelli dwar ir-Refugjati *stante* c-cessjoni tal-istess kawza fil-konfront tal-istess skont nota datata 29 ta' Novembru 2010, **tichad it-tieni u t-tielet eccezzjoni tal-intimati** ghaliex huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u tordna l-prosegwiment tal-kawza u tiddiferixxi l-kawza ghas-27 ta' Jannar 2011.

Bl-ispejjez ta' din id-decizjoni a karigu tal-intimat l-Avukat Generali.

Moqrija.

< Sentenza In Parte >

-------------------------------TMIEM-------------------------------